

van de notaris

Geheimhouding

Mr. Jeroen te Lindert (41) is notaris te Doesburg. In zijn vrije tijd is hij zanger/pianist in een 'jaren 50 rock-'n-rollband'. Met echtgenote en dochter van 12 woont hij in Voor-Drempt.

Te pas en te onpas worden we op kantoor gebeld door mensen die 'even' vragen hoe het eigenlijk zit met het testament van bijvoorbeeld vader of moeder. Zelfs als vader en moeder nog vrolijk van hun leven genieten. Daar mogen we uiteraard niets over zeggen. Soms bellen mensen met een vraagje over de inhoud van hun eigen testament, maar ja, wie hebben we eigenlijk aan de lijn? Mensen vragen soms dingen in gezelschap die een andere aanwezige weer niet mag weten. Op ontelbare wijzen brengt onze geheimhoudingsplicht ons soms in lastige posities.

Beroemd binnen het notariaat is het geval waarin man en vrouw bij de notaris kwamen, beiden een zogenaamd 'langstlevende-testament' opmaakten, vervolgens vrolijk weer naar huis gingen, waarna de man in kwestie twee dagen later de notaris belde om zijn testament te wijzigen. Hij benoemde hierin de buurvrouw tot enig erfgenaam. De geheimhoudingsplicht belet ons echter om zijn echtgenote hierover in te lichten. Het eerstvolgende gesprek met de rouwende weduwe waarbij het testament boven water komt is niet erg eenvoudig kan ik u verzekeren.

Overigens is in de praktijk ook een kleine variant van deze casus voorgekomen. Meneer belde in dat geval de notaris en zei hem: 'Ik kom morgen met mijn echtgenote om onze testamente te ondertekenen, maar ik meld u alvast dat ik later zal terugkomen om een en ander te wijzigen, maar daar mag u natuurlijk niets van tegen mijn echtgenote zeggen!' In dit geval weigerde de notaris zijn diensten en volgens de rechter ook terecht. Het feit dat de man aangaf het testament later weer te zullen wijzigen, betekent dat het eerste testament blijkbaar niet zijn 'uiterste wil' is. Als de notaris dit weet dan mag hij dit testament ook niet als zodanig opmaken.

In de rechtspraak is dit onderwerp onlangs nog weer wat aangescherpt. Testamenten moeten altijd worden besproken en ondertekend uitsluitend in het bijzijn van degene die het testament wenst te laten opmaken. Daarom verwijst ook ik altijd alle familie, vrienden, verzorgers, chauffeurs etc. die zijn meegekomen naar de wachtkamer.

Echter, in de praktijk wordt over het algemeen een uitzondering gemaakt voor partners en echtelieden. Het zou wat vreemd overkomen als ik u beiden alleen één voor één te woord zou staan en afzonderlijk zou uitnodigen voor de ondertekening.

Voor het Hof diende echter een rechtszaak waarin een dochter van een overleden dame stelde dat het testament van haar moeder niet haar uiterste wil zou bevatten, maar haar min of meer was 'opgedrongen' door haar echtgenoot. Daarvan zei de rechter: 'Het is de verantwoordelijkheid van de notaris om te waken voor de vrije en onafhankelijke wilsvorming van de testateur. Dat is niet anders in de situatie dat de derde de partner van de testateur is. Het is aan de notaris overgelaten om te bepalen op welke wijze hij uitvoering geeft aan deze verplichting.'

U kunt zich voorstellen dat dit een lastig werkbaar voorschrift geeft. Het betekent dat ik eigenlijk testamente zou moeten bespreken en ondertekenen met beide echtelieden apart, één voor één. U zou waarschijnlijk vreemd opkijken als ik uw partner naar buiten zou sturen tijdens de bespreking. En dan moet ook de post voor ieder naar een apart adres worden gestuurd, zou ik zeggen. En mag ik dan wel de passeerafspraak met uw echtgenote maken, want feitelijk gezien mag zij niet eens weten dat ik een afspraak met u heb!

Trouwens, is het kwaad dan niet allang geschied? Misschien is het beter dat ik vooraf een tijdje bij u in huis kom wonen om te kijken of u daar al niet onder druk wordt gezet.

U begrijpt, het recht staat soms wat ver af van de dagelijkse praktijk. Blijkbaar hangt de vraag of u hier samen mag binnenkomen af van mijn onderbuikgevoel.

Ik adviseer u dan ook om vooral aardig voor elkaar te zijn hier aan tafel, hand in hand naar binnen te lopen en regelmatig lief naar elkaar te glimlachen. Misschien mag u dan gezellig samen blijven zitten.

Alhoewel: komt u voor uw echtscheiding dan is dat misschien wel weer wat verdacht...